

بررسی وضعیت انگیزه و شیوع خود درمانی در مراجعین به درمانگاه‌های بیمارستان دکتر مسیح دانشوری تهران در سال ۱۳۹۳

الهام قازانچایی^۱، بهشته جبلی^۲، رحیم روزبهانی^۳، مریم تاج بخش^۴، حبیب امامی*

- (۱) مرکز تحقیقات پیوند ریه، پژوهشکده سل و بیماری‌های ریوی، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماری‌های ریوی بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران
- (۲) مرکز تحقیقات بیماری‌های مزمن تنفسی، پژوهشکده سل و بیماری‌های ریوی، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماری‌های ریوی بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران
- (۳) مرکز تحقیقات سل بالینی و اپیدمیولوژی، پژوهشکده سل و بیماری‌های ریوی، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماری‌های ریوی بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران
- (۴) مرکز تحقیقات پیشگیری و کنترل دخانیات، پژوهشکده سل و بیماری‌های ریوی، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماری‌های ریوی بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده:

خود درمانی از جمله مشکلات موجود در چرخه درمان بیماران می‌باشد. خود درمانی رفتاری است که طی آن شخص سعی می‌کند بدون کمک و نظر افراد حرفه‌ای، بیماری یا مشکل سلامت خود را برطرف نماید. از این‌رو این مطالعه با هدف بررسی انگیزه و شیوع خود درمانی در مراجعین به درمانگاه بیمارستان دکتر مسیح دانشوری انجام گرفت. پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی، مقطعی و تحلیلی بوده که بر روی ۲۴۶ نفر از مراجعین به درمانگاه‌های بیمارستان دکتر مسیح دانشوری صورت گرفته است. اطلاعات بوسیله پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری گردیده است. پس از گردآوری اطلاعات، داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss22 و آزمون‌های آماری crosstabs و logistic regression مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد از میان ۲۱۷ نفر پاسخ دهنده، ۱۰۳ (۴۷/۵٪) نفر مرد و ۱۱۴ (۵۲/۵٪) نفر زن بودند. همچنین سطح تحصیلات در این افراد بصورت ۳۷ (۱۷/۱٪) نفر بی‌سواد، ۱۲۰ (۵۵/۳٪) نفر دیپلم و ۵۹ (۲۷/۲٪) نفر دارای تحصیلات دانشگاهی مشخص شد. بیشترین موردی که در آن خود درمانی صورت گرفته بود یعنی ۸۵ (۷۲/۶٪) نفر، سرماخوردگی بوده است. بیشترین انگیزه برای خود درمانی، احساس عدم لزوم مراجعه به پزشک در مورد هر ناراحتی می‌باشد که میزان آن ۶۷ (۵۷/۳٪) نفر بوده است. در تحلیل داده‌ها که بصورت تک متغیره انجام شد، نتایج نشان داد که از میان فاکتورهای تاهل، درآمد، تحصیلات، جنس، سن تنها عاملی که ارتباط معناداری با خود درمانی داشت تحصیلات بوده است ($P < 0/05$). و همچنین در این نوع تحلیل نشان داده شد که عدم داشتن پوشش بیمه‌ای عاملی است که با خوددرمانی ارتباط معناداری دارد ($P < 0/05$). از میان ناراحتی‌های ذکر شده، وجود سرماخوردگی، اسهال و کم خوابی در تحلیل تک متغیره با خوددرمانی ارتباط معنادار داشتند ($P < 0/05$). در تحلیل چند متغیره نشان داده شد که تنها سطح تحصیلات با خوددرمانی رابطه معناداری داشت ($P < 0/05$). با توجه به یافته‌های پژوهش علت اصلی خود درمانی در میان مردم عدم نیاز به مراجعه به پزشک بوده است. از علل دیگر موثر در انجام خود درمانی می‌توان به میزان دسترسی و میزان رضایت از خدمات سلامت اشاره نمود. در رابطه با علل افزایش خود درمانی در میان اقشار مختلف مردم، لزوم ارزیابی و اصلاح روند خود درمانی در میان اجتماع دیده می‌شود تا علاوه بر بهبود عملکرد آنان، از روند رو به افزایش آن در اجتماع جلوگیری گردد.

واژگان کلیدی: خود درمانی، انگیزه، شیوع، مراجعین درمانگاه

* نویسنده مسئول:

دکتر حبیب امامی، مرکز تحقیقات پیشگیری و کنترل دخانیات، پژوهشکده سل و بیماری‌های ریوی، بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دارآباد، نیاوران، تهران، ایران، کد پستی: ۱۹۵۶۹-۴۴۴۱۳، پست الکترونیک: emamihabib@yahoo.com